

Hantering av problemskapande beteenden i konfliktsituationer

Bo Hejlskov Jørgensen

Leg. psykolog

www.psykologcompagniet.dk

Psyk

Problemskapande beteende

- Beteende som skapar problem
 - För vem?
 - Beteendet kan vara meningsfullt för barnet
- Beteende som "pisses you off"
 - Det är således våra känslor, som definierar beteendet som problemskapande
- Exempel
 - Utåtriktad beteende
 - Inflexibelt beteende
 - Självskadande beteende

Psyk

Problemskapande beteende

- Man måste skilja mellan farligt och icke-farligt beteende
- Farligt beteende hanteras i situationen, icke-farligt när det är lugnt igen
 - Farligt:
 - Slag, spark, bett
 - Våldsamt självskadande beteende
 - Icke-farligt:
 - Olydnad, vägran
 - Glåpord
 - Skära sig i armen, bita sig i handen, riva av naglar

Psyk

Utgångspunkt

**Människor, som kan uppföra sig,
gör det**

(Ross Greene)

Psyk

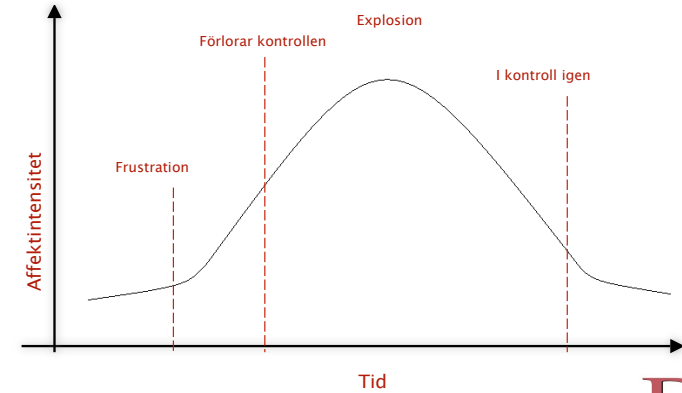
Utgångspunkt

- Problemskapande beteende är därför ett resultat av att barnet inte har tillräckliga förutsättningar för att möta omgivningens krav, ex
 - Exekutiva funktioner
 - Flexibilitet
 - Förståelse, begåvning
 - Kommunikationförmåga
 - Följsamhet
 - Överskott

Psyk

Konflikt – affektutbrott

Whitakers konfliktmodell

Psyk

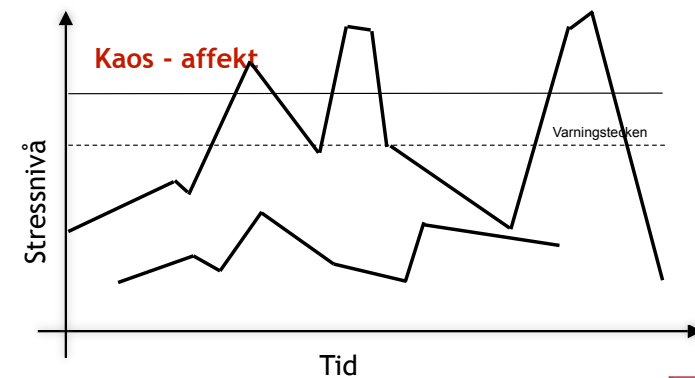
Utlösare

- Krav
 - Ändringar
 - även subjektiva
- Andras beteende
- Sinnesoverload
- Affektsmitta

Psyk

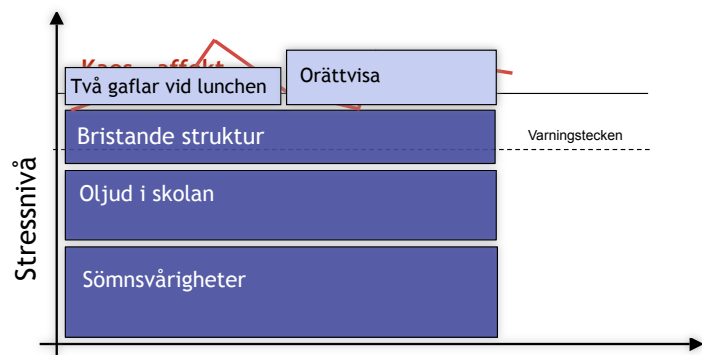
Hejlskov-Uhrskovs stressmodell

(Fritt efter Nuechterlein and Dawson)

Psyk

Stressfaktorer

Psyk

Affekt

- Det finns ett antal grundläggande affekter, som fungerar från födseln:
 - Glädje
 - Övrigskning
 - Ilska
 - Ångest
 - Fuktan
 - Ledsnad
 - Skam
 - Avsmak
 - Avsky

Psyk

Konfrontation

- Affekt smittar – när du är ledsen, blir jag ledsen

Psyk

Konflikt – affektutbrott

- Alla barn är födda med förmågan till affektsmitta
- Det är det första ledet i empatiutvecklingen
- Barn med autism har ofta svårigheter med den fortsatta empatiutveckling
- Man utvecklar inte förmågan att skilja mellan egna och andras affekter
- Därför reagerar människor med autism på ilska med:
 - ilska, och därför fungerar skäll inte
 - ångest, man överväldigas av affekt
- Likaledes upplevs det som en berg- och dalbana, om människor i omgivningen har stora känslorvall

Psyk

Dämpa affektintensiteten

- Dämpa känsloutrycken
- Undvik ögonkontakt och beröring vid konflikt
- Undvik att markera dig fysiskt
- Respektera det personliga utrymmet
 - Varje gång du vill gå ett steg framåt, ska du gå två steg baklänges
- Sätt dig, gärna på golvet, när barnet blir orolig
- Undvik att smittas av barnets oro
- Se till att smitta barnet med ditt lugn
- Barnet ska kunna ta kontroll över sig själv så fort som möjligt

Psyk

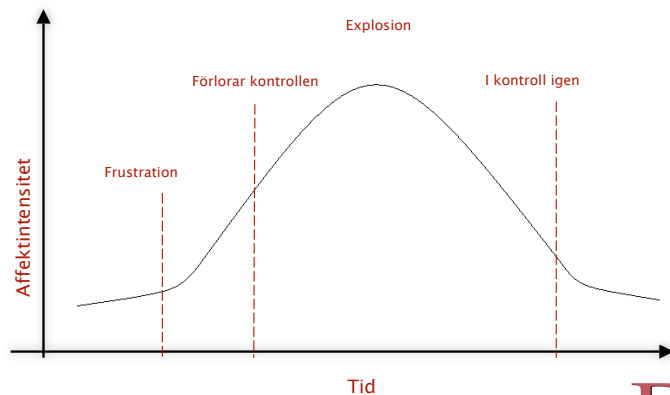
Minskad konfrontation

- Avleda
 - Flyttar fokus från begynnande affektintensitet
 - Avledningar upplevs inte som belöning av negativt beteende
 - Barn med autism har svårt att förstå orsak-verkansamband och att generalisera inläring
 - Avledningar minskar risken för användning av fysisk makt
- Avled med affekt – humor
- Avled med handfasta medel – glass är bättre än konflikter

Psyk

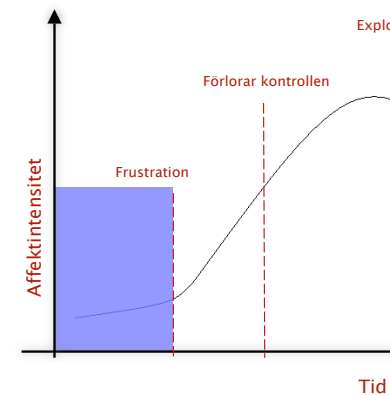
Konflikt – affektutbrott

Whitakers konfliktmodell

Psyk

Vardagen

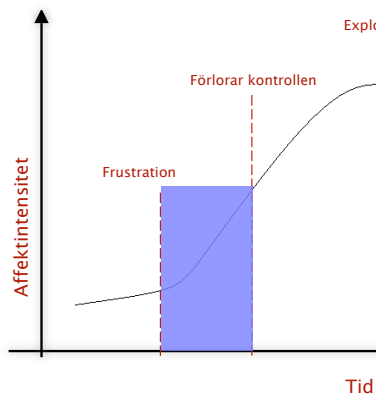

Vardagsstrategier:

- Bygger på förståelse för barnets världsupplevelse
- Struktur
- Miljöanpassning
 - Plats
 - Ljus
 - Lugn
- Kravanpassning
- Hjälpssystem
 - Bestickningssystem
 - Sociala historier
 - KatKittet
- Beröm

Psyk

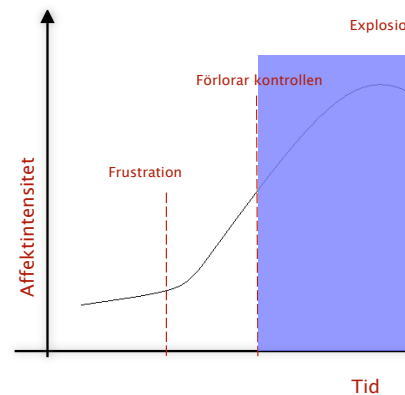
Upptäckning

Lösningsstrategier:

- Undvik
 - ögonkontakt
 - beröring
 - markering
- Hitta orsaken och avvärj
- Avled
- Ge valmöjligheter
- Prata lugnt
- Vara behärskad
- Påminna om regler
- Upprepa meddelande utan press
- Håll avstånd
- Biljardtricket
- Byt personal

Eskalering och explosion

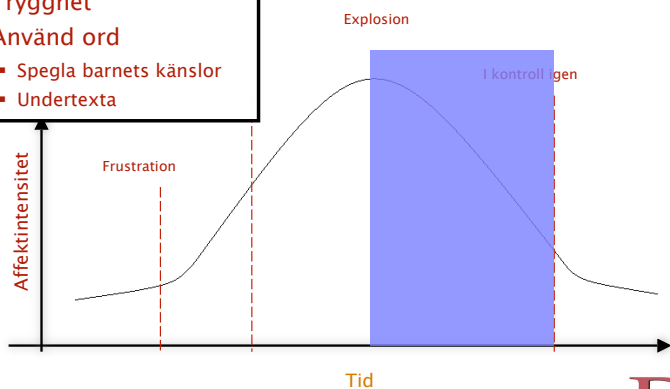
Containrastrategier:

- Sondera terrängen
- Skydda barnet
- Skydda andra
- Närhet utan ord
- Reagera behärskat
- Följ barnet i god avstånd
- Undvik
 - ögonkontakt
 - beröring
 - markering

Stabilisering

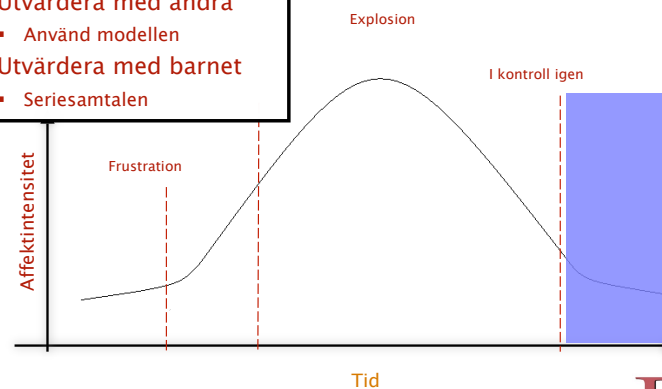
Uppsamlingsstrategier:

- Närhet
- Trygghet
- Använd ord
 - Spegla barnets känslor
 - Undertexta

Utvärderingsstrategier:

- Utvärdera själv
- Utvärdera med andra
 - Använd modellen
- Utvärdera med barnet
 - Seriesamtalen

Makt och problemskapande beteende

Till minne av

Jasin Tallman, 12 år, † 1993	Orlena Parker, 15 år, † 2003	Andrew McClain, 12 år † 1998
Jamar Griffiths 15 år † 1994	Gareth Myatt, 15 år † 2004	Stephanie Jobin, 13 år, † 1998
Zouhair Jadeed, 22 år † 1992	Azrar Ayub, 24 år † 2004	Mark Soares, 15 år, † 1998
Casey Collier, 17 år, † 1993	Shirley Arciszewski, 12 år, † 2005	Mark Draheim, 14 år, † 1999
Tristan Sovern, 16 år † 1998	Shinaul McGraw, 12 år † 1997	Willie Wright, 15 år, † 2000
Kristal Mayon-Ceniceros, 16 år † 1999	Jamal Odum, 9 år, † 2003	Randy Steele, 9 år, † 2000
Zoe Fairly, 21 år, † 1995	Timothy Thomas, 9 år, † 1999	Bobbie Sue Thomas, 17 år † 1996
David Falconer, 23 år † 1994	Andrew McClain, 9 år † 1998	Matthew Goodman, 14 år, † 2002
Latasha Bush, 15 år † 2002	Angellika Arrndt, 7 år † 2006	Charles Mancill, 22 år, † 2002
Krystal Tibbits, 3 år † 1995	Candace Newmaker, 10 år † 2000	Matthew Vick, 23 år, † 2002
Maria Mendoza, 14 år † 2003	Cedric Napoleon, 14 år † 2002	Orlena Parker, 15 år, † 2003
Edith Campos, 15 år, † 1997	Chris Campbell, 13 år, † 1997	Jamal Odum, 9 år, † 2003
Melissa Neyman, 19 år, † 1997	Donderey Rogers, 14 år, † 2002	Michael Renner-Lewis, 15 år, † 2004
Willie Wright, 9 år † 2000	Dustin Phelps, 14 år † 1998	Travis Parker, 13 år, † 2005
Michael Garcia, 12 år † 2005	Earl Smith, 9 år † 1995	Sabrina Day 15 år † 2000
Omega Leach, 17 år † 2007	Jeffrey Bogrett, 9 år † 1995	Robert Rollins, 12 år † 1997

www.millfieldscharter.com

bo@psykologcompagniet.dk

Psyk